

31.3.2015

לכבוד

שולם רב,

הנידון: נוהל בקשה להיתר חפירה או סקר בגן לאומי/שמורת טבע

רשות הטבע והגנים מקדמת בברכה כל חפירה ארכיאולוגית מדעית הנעשית בתחום של גנים לאומיים ושמורות טבע ובלבד שרצון הרשות ורצון החופרים יעלו בקנה אחד. הרשות גם מנסה לסייע כמידת יכולתה לחופר בעיקר באמצעים פיזיים.

חובת החופר לקבל מהרשות היתר לחפירתו בנוסף לרישיון לחפירה שהוא מקבל מרשות העתיקות. ההיתר כולל תנאים שהחופר יתבקש לעמוד בהם. על מנת שנוכל להוציא היתר בהקדם יש להגישו לרשות הטבע והגנים עד 45 ימים לפני החפירה. ניתן להגיש את הבקשה להיתר במקביל לבקשה לרישיון מרשות העתיקות ולא להמתין. על מנת להסדיר בצורה המיטבית את חפירתך הריני להביא לידיעתך את נוהל הבקשה. החוק על פיו פועלת רט"ג קובע כי: "לא יבצע אדם פעולה המהווה או העלולה להוות פגיעה בשמורת טבע או בגן לאומי ללא היתר בכתב מאת המנהל. לעניין זה, "פגיעה" - לרבות השמדה, השחתה, הריסה, שבירה, חבלה, כתיבה, ציור או חריטה במקרקעין, הצבת שלט, גרימת נזק לבעל חיים או הטרדתו, רעייה, כריתה, קטיפה, נטילה, שינוי צורה או תנוחה טבעית של חי, צומח או דומם, או הפרעה לריבויים ולהמשך התפתחותם הטבעי, שינוי על פני הקרקע, כולל חפירה, הקמת מבנה או מיתקן, או הכנסת חומר זר, וכן השלכת פסולת או השארתה" (חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח - ספר חוקים 1666 סעיף 30).

לפיכך, על מנת לקיים חפירה ארכיאולוגית או סקר בגן לאומי או שמורת טבע או כל פעולה אחרת, יש לקבל היתר מהמנכ"ל. היתר זה הוא כאמור בנוסף לרישיון מטעם רשות העתיקות כמתחייב בחוק. ההיתר יינתן לגבי התאריכים המבוקשים בלבד ולא לכל השנה.

אחת ממטרות הרשות היא להגן ולשמור על נכסיה ובמקרה זה האתרים הארכיאולוגיים שבתחומי הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים. לחפירה ותוצאותיה יש השלכות חשובות על הגן/שמורה וסביבתו ולכן על מנת לקבל היתר יש למלא אחר כל ההנחיות המצויות בבקשה להיתר (המצ"ב) ולהציג את כל המסמכים המבוקשים (העברת המסמכים במלואם מהווה תנאי לקבלת ההיתר).

סדר הפעולות שיש לנקוט הן:

1. הגשת בקשה להיתר בהתאם למפורט במסמך.
2. בדיקת הבקשה על ידי המחוז וחטיבת המדע וקביעת תנאים להיתר חפירה.
3. סיור בשטח (במידת הצורך), לאחר הגשת הבקשה וקודם למתן ההיתר ובו ישתתפו החופר, ארכיאולוג הרשות ומנהל המחוז/מנהל הג"ל או מנהל הש"ט או הפקח האזורי. בסיור יציג החופר את שטחי החפירה ויוסכם על הנושאים שנרשמו בבקשה להיתר ועל ההתניות לחפירה.
4. העברת הבקשה אל מנהלי חטיבות המדע והתכנון והפיתוח להוצאת היתר לחפירה. בהיתר יירשמו התנאים לחפירה בהתאם לנוהלי הרשות ולפי הסיכום הספציפי שנקבע בסיור.

בברכה ד"ר צביקה צוק
מנהל אגף ארכיאולוגיה ומורשת

העתקים: שאול גולדשטיין – מנכ"ל, יובל פלד – מנהל חטיבת מורשת ונוף

31.3.2015

אל: הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים/ חטיבת מורשת ונוף

בקשה להיתר לחפירה ארכיאולוגית / סקר ארכיאולוגי / מחקר מדעי בגן לאומי או בשמורת טבע
את הבקשה יש להגיש למשרדי הרשות עד 45 יום לפני תחילת החפירה. אין להמתין לרישיון מרשות העתיקות אלא להגיש במקביל.

1. שם המבקש: _____ ת.ז. _____ דוא"ל _____
כתובת פרטית: _____ מיקוד: _____
טלפון: _____ פקס: _____ טלפון נייד: _____
2. שם המוסד החוקר: _____
כתובת _____ מיקוד: _____
טלפון: _____ פקס: _____
3. שם האתר/ מקום האתר _____ נ.צ. _____
4. שם השמורה/הגן הלאומי _____
5. כלי העבודה שבכוונת החוקרים להשתמש _____
6. מועדי עבודה מתוכננים _____ עונה מס' _____ החל משנת _____
7. מס' המשתתפים במחקר (כולל עובדים) _____
8. מקום הלינה בעת ביצוע המחקר וטלפון _____
9. יש לצרף לבקשה את המסמכים הבאים:
א. רקע, מטרות ותכנית המחקר (טקסט תמציתי)
ב. דו"ח תמציתי של המחקר מהעונה הקודמת.
ג. מפה מפורטת של האתר ועליה יש לציין את שטחי העבודה, דרכי הגישה, מיקום השירותים, מיקום פינוי שפכי החפירה וציון כל שינוי פיזי אחר באתר וסביבתו.
ד. רישיון חפירה - העתק הרישיון מטעם רשות העתיקות (אפשר למסרו לאחר הגשת הבקשה).
ה. ביטוח - התחייבות מטעם חברת הביטוח של המוסד החופר כי הם אחראים לביטוח החפירה והחופרים ומסירים כל אחריות מהרשות לכל נזק העלול להיגרם מהחפירה, הן במהלכה והן לאחריה (מצ"ב נספח עבור חברת הביטוח).
מוסכם כי החופר/המוסד האקדמאי רשאים שלא לערוך ביטוח רכוש, במלואו או בחלקו, אולם הם פוטרים את הרשות מאחריות בגין נזק כמפורט בתנאי ההיתר.
10. שימור ראשוני - התחייבות בכתב והקצאה תקציבית לשימור מלווה חפירה על פי דרישות שיינתנו לחופר על ידי הגורמים המקצועיים ברט"ג ו/או רשות העתיקות.
אני מתחייב לקיים את ההתניות שירשמו בהיתר לחפירה שאקבל מהרשות ובכלל זה להביא לשביעות רצון את דרישות הרשות לפינוי שפכי עפר, גידור ובטיחות, שימור וכיו"ב.

תאריך _____ שם _____ חתימה _____

נספח - אישור עריכת ביטוח

תאריך: ____/____/____

לכבוד

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (להלן: "הרשות")

מרח' עם ועולמו 3 ירושלים

,א.ג.נ.

הנדון: _____ ("המוסד")

הננו מתכבדים לאשר בזאת כי חברתנו ערכה את הביטוחים המפורטים להלן על שם המוסד בקשר עם **חפירות ארכיאולוגיות / סקר ארכיאולוגי באתר _____ בתאריכים _____** (להלן: "החפירות"), כמפורט להלן:

א. פוליסה מס' _____ לתקופה מיום _____ עד ליום _____
ביטוח רכוש מסוג "כל הסיכונים" במלוא שווי ובערך כינון מלא למתקנים, ציוד מכל סוג ו/או רכוש אחר שיובא על ידי המוסד, החופר או מי מטעמם לאתר החפירות, לרבות כיסוי לנזקים בזדון, גניבה, פריצה ושוד.

ב. פוליסה מס' _____ לתקופה מיום _____ עד ליום _____
ביטוח חבות מעבידים המבטח את חבות המוסד ו/או החופר כלפי עובדים המועסקים בחפירות על פי פקודת הנזיקין (נוסח חדש) ו/או על פי חוק האחריות למוצרים פגומים, התש"ם - 1980, בגין מוות ו/או נזק גוף ו/או נזק נפשי לעובד כתוצאה מתאונה או מחלה תוך כדי ועקב ביצוע החפירות בגבול אחריות של 6,000,000 ₪ (שישה מיליון שקלים חדשים) לעובד ו- 20,000,000 ₪ (עשרים מיליון שקלים חדשים) למקרה ובסה"כ לתקופת הביטוח. הביטוח מורחב לשפות את הרשות היה וייקבע, לעניין קרות תאונת עבודה ו/או מחלה מקצועית, כי על הרשות מוטלות חובות מעביד כלשהן כלפי מי מעובדי המוסד או החופר.

ג. פוליסה מס' _____ לתקופה מיום _____ עד ליום _____
ביטוח אחריות כלפי צד שלישי המבטח את חבות המבוטחים על פי דין, בגין אובדן ו/או נזק שייגרמו לכל אדם ו/או גוף בקשר עם או במסגרת החפירות, לרבות לרשות, עובדיה ומי מטעמה בגבול אחריות של 4,000,000 ₪ (ארבעה מיליון שקלים חדשים) למקרה ובסה"כ לתקופת הביטוח. ביטוח זה אינו כפוף להגבלה בדבר חבות בגין קבלנים, קבלני משנה ועובדיהם ותביעות תחלוף מצד המוסד לביטוח לאומי. חריג אחריות מקצועית לא יחול ביחס לנזקי גוף. רכוש הרשות ייחשב רכוש צד שלישי. הכיסוי יורחב במפורש לכלול חבות כתוצאה מביצוע פעילות סקר ארכיאולוגי גם בשטחים או שבילים או דרכים בגנים לאומיים ושמורות טבע שאינם מסומנים ו/או אינם ממופים. שם המבוטח כולל את החופר ו/או את המוסד, ונוספה בו הרשות בגין אחריותה למעשה או מחדל של המוסד, החופר או מי מהפועלים באתר מטעמם, ובכפוף לסעיף אחריות צולבת. לצורך הכיסוי, יחשבו אנשים אשר אינם מקבלים שכר מאת החופר או המוסד במסגרתו הוא פועל (כולל מתנדבים ותלמידים) כצד שלישי.

אם החפירה מיועדת להתבצע גם בעונת החפירות הבאה, בכפוף לתקופת הביטוח המצוינת לעיל הכיסוי יכלול גם את כל תקופת ביניים בין החפירות.

פללי

1. הביטוחים דלעיל כוללים ויתור על זכות התחלוף כלפי הרשות ומי מטעמה ובלבד שהויתור על זכות התחלוף כאמור לא יחול לטובת אדם שגרם לנזק בזדון.
2. על המוסד האחריות הבלעדית לתשלום הפרמיות וההשתתפויות העצמיות הנקובות בפוליסות הביטוח המפורטות לעיל.
3. הביטוחים המפורטים לעיל הינם ראשוניים וקודמים לביטוח הנערך על ידי הרשות, ואנו מוותרים על כל טענה ו/או דרישה ו/או תביעה בדבר שיתוף ביטוחי הרשות.

4. הננו מתחייבים כי הביטוחים המפורטים לעיל לא יבוטלו ולא יצומצמו במשך תקופת הביטוח המצוינת בהם, אלא בהודעה מראש של 30 יום לרשות, בכתב, בדואר רשום.
5. נוסח הפוליסות, הינו בהתאם לנוסח הידוע כביט _____, בכפוף לשינויים הנקובים לעיל.
- הביטוחים המפורטים באישור זה הינם בהתאם לתנאי הפוליסות המקוריות עד כמה שלא שונו באישור זה, ובלבד שאין בשינוי האמור כדי לגרוע מתנאי הפוליסות המקוריות.**

(תפקיד החותם)

(שם החותם)

(חותמת מבטח)

(חותמת מבטח)

הסברים והגדרות לגבי היתר לחפירה/סקר ארכיאולוגי בגן לאומי או שמירת טבע

- רישיון חפירה – רישיון מטעם רשות העתיקות לבצע חפירה באתר כלשהוא.
- היתר לחפירה - היתר מטעם רשות הטבע והגנים המאפשר לארכיאולוג לבצע 'פגיעה' בגן לאומי או שמורת טבע על פי הנחיות בעת ולאחר ביצוע החפירה.
- תנאים להיתר – תנאים שיפורטו בהיתר לחפירה ועל החופר לקיים אותם כחלק בלתי נפרד מההיתר שקיבל. תנאים אלו נועדו למזער את ה'פגיעה' ולאפשר את המשך הפעילות במקום גם לאחר החפירה.
- פינוי עפר – החופר יידרש לפנות את עפר החפירה מתחום האתר בהתאם לנתוני השטח, על מנת שלא לפגוע בצורה הנופית המקורית.
- שירותים כימיים – ברוב החפירות תדרוש הרשות מהחופר להציב בשטח שירותים כימיים בכדי לשמור על ניקיון אזור החפירה.
- בקשה להיתר – מסמך המפרט את הפעולות ומסמכים שעל החוקר להגיש לשם טיפול בבקשתו להיתר לחפירה.
- זמן הגשת הבקשה – יש להגיש את הבקשה עד 45 יום קודם לחפירה. במידה ואין בידי החופר רישיון חפירה, **יש להגיש את הבקשה ללא רישיון מרשות העתיקות** ולהמציא אותו לרשות בשלב מאוחר יותר. הרשות תטפל בבקשה להתיר וההיתר יימסר לחופר רק לאחר שיגיש את רישיון החפירה.
- סיור מקדים - לעיתים יידרש הארכיאולוג לקיים סיור מקדים בשטח על מנת להבהיר נושאים ועניינים שאין אפשרות להבינם ללא סיור זה.
- שימור מלווה חפירה - על החופר לדאוג לתקצב שימור ראשוני מלווה חפירה, ולדאוג למשמר שיפעל בעת החפירה בהתאם להנחיות הרשות ו/או רשות העתיקות.
- בטיחות - הרשות רואה בחופר את האחראי הישיר והבלעדי לשינוי השטח ולפתיחת בורות מסוכנים. לפיכך על החופר לדאוג לאמצעי בטיחות הן בחפירה והן לאחריה, הן לגבי החופרים והן לגבי המבקרים. לכן, על החופר לדאוג לגידור השטח החל מלפני החפירה ועד לאחר סיומה כפי שקובע חוק העתיקות.
- סיוע הרשות – הרשות תשמח לסייע לחופר במידת יכולתה.
- יזום חפירות – הרשות יוזמת לעיתים חפירות שמטרתן לפתח שטח למטרות תיירות ומזמינה לשם כך חפירה מטעם אחד המוסדות.

